

Веза између туберкулозе и ХИВ-а – брошура

The connection between TB and HIV

Ово је брошура о туберкулози (ТБ) и вирусу хумане имунодефицијенције (ХИВ), вирусу који изазива синдром стеченог имунолошког дефицита (СИДА). Особе које имају ХИВ могу пре да оболе од других инфекција и болести. Туберкулоза је једна од тих болести. Ако имате туберкулозу или ако имате ХИВ, ова брошура је за вас.

Од отприлике 40 милиона људи који имају ХИВ или сиду, око 13 милиона такође има туберкулозу. Рана дијагноза је важна ако имате ХИВ и туберкулозу, тако да можете да почнете да се лечите од ХИВ-а и туберкулозе. Ако се ове две инфекције не лече, комбиновано могу да изазову тешке болести.

ПРВИ ДЕО: ТУБЕРКУЛОЗА (ТБ)

Шта је туберкулоза?

Туберкулозу изазива бактерија (бацил). То је болест која обично напада плућа али може да утиче и на друге делове тела, нпр. мозак, бубреге или кичму. Туберкулоза може да буде активна у телу или да буде скривена (спава). Ако се не лечи, активна туберкулоза може да изазове озбиљне здравствене проблеме, или чак и смрт.

Како се туберкулоза шири?

ТБ бактерија (бацили) се преноси са особе на особу путем ваздуха и обично се шири када особа која има активну туберкулозу кашље, смеје се, кија или пева. Ко год да се налази близу може да удише ТБ бактерију и да добије туберкулозу. Туберкулоза се НЕ преноси коришћењем кућног есцајага, шољица или тањира, нити преко пљувачке када се неко љуби.

Који су симптоми активне туберкулозе?

Особе које имају активну туберкулозу често:

• се осећају слабо или болесно; • брзо мршаве; • кашљу (понекад и крв) и имају болове у грудима;	• имају грозницу, и • ноћу се презнојавају; • или понекад немају никаквих симптома.

Каква је разлика између активне и скривене туберкулозе?

Особе са активном туберкулозом су болесне због великог броја ТБ бацила који су активни у организму. Особе са скривеном туберкулозом такође имају бактерије које изазивају активну туберкулозу, али нису болесне пошто је бактерија скривена (спава) у организму. Те особе су обично раније биле изложене ТБ бактерији. Међутим, особе са скривеном туберкулозом могу касније да добију активну туберкулозу, нарочито ако такође имају ХИВ.

<p>Ако имате активну туберкулозу то значи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • имате активну ТБ бактерију у организму; • сте болесни и можда имате симптоме, нпр. кашаљ, грозницу, мршављење, умор и знојење ноћу; • можете да пренесете ТБ бактерију на друге људе; • можете да узимате лекове да би се лечили. 	<p>Ако имате скривену туберкулозу то значи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • имате ТБ бактерију али није активна; • нисте болесни; • не можете ТБ бактерију да пренесете на друга лица; • можете да узимате лекове да би спречили активну туберкулозу.
---	--

ДРУГИ ДЕО: ВИРУС ХУМАНЕ ИМУНОДЕФИЦИЈЕНЦИЈЕ (ХИВ)

Шта је ХИВ?

ХИВ је вирус које изазива сиду. ХИВ напада имуни систем организма. Ако сте добили ХИВ вирус за вас се каже да сте ХИВ позитивни. То значи да вам је ХИВ ушао у крвоток.

Како се ХИВ преноси?

ХИВ се може наћи у течностима у организму, као што су крв, сперма или вагинална излучења, и мајчино млеко. До ХИВ инфекције може да дође само кад једна или више течности из организма заражене особе уђе у крвоток друге особе.

ХИВ се преноси само на следеће начине:

- сексуални однос без презерватива (секс без заштите);
- заједничко коришћење инјекција, шприцева и других средстава за убризгавање дрога;
- мајка преноси вирус на дете током трудноће, на порођају или дојењем;
- трансфузијом крви и/или крвним дериватима (у Аустралији се крвни деривати тестирају за ХИВ од 1985.).

ХИВ НЕ МОЖЕ да се преноси: кашљањем, љубљењем, кијањем, пљувањем, плакањем, заједничким коришћењем есцајга, постељине, тоалета, тушева или било каквим другим случајним контактом.

Који су симптоми ХИВ-а?

Посматрањем се не може видети да ли неко има ХИВ. Већина људи који имају ХИВ изгледају здраво и немају никаквих симптома. Може да прође неколико година пре него што се појаве било какви симптоми, и многе особе које имају ХИВ ни саме то не знају.

Каква је разлика између ХИВ-а и сиде?

ХИВ напада имуни систем. Ако се не лечи, ХИВ оштећује имуни систем тако да он више није у стању да се одбрани од обичних инфекција, и може да изазове болест, и чак и смрт. Ово обољење се зове СИДА – синдром стеченог имунолошког дефицита.

Ако имате ХИВ то значи да:

- имате вирус који изазива сиду;
- можда немате никаквих симптома;
- можете да се лечите.

ТРЕЋИ ДЕО: ТУБЕРКУЛОЗА И ХИВ – ТЕСТИРАЊЕ И ПРЕГЛЕДИ

ХИВ слаби имуни систем – ‘он отвара врата инфекцијама’ – дакле, ако имате ХИВ и скривену туберкулозу, постоји већа вероватноћа да ћете добити активну туберкулозу. Ако се ове две инфекције не лече, заједно могу да доведу до озбиљних обољења.

Зашто је важно да се тестирате за туберкулозу ако имате ХИВ?

Ако имате ХИВ важно је да проверите да ли имате скривену туберкулозу, пошто је код особа које имају ХИВ много већа вероватноћа да ће туберкулоза постати активна. Ако имате скривену туберкулозу и ХИВ, можете да се лечите.

Зашто је важно да се тестирате за ХИВ ако имате активну туберкулозу?

Ако имате активну туберкулозу, важно је да сазнате да ли имате ХИВ пошто особе са активном туберкулозом такође могу да имају ХИВ. Важно је да урадите тест тако да ако имате и ХИВ и активну туберкулозу, можете да се лечите.

Које тестове треба да урадите за туберкулозу?

Три уобичајена теста за туберкулозу могу да се раде у било којој клиници у Новом Јужном Велсу. У њих спадају:

- туберкулин кожни тест (TST), такође познат као Манту тест;
- рендгенски снимак плућа;
- спутум (пљувачка) тест.

Овим тестовима може да се открије да ли сте раније били изложени ТБ бактерији (скривени ТБ) или ако имате активну туберкулозу. Клиника за плућне болести ће да одлучи који је тест вама потребан.

Које тестове треба да урадим за ХИВ?

Анализа крви за ХИВ може да се уради у било којој клиници за сексуално здравље у Новом Јужном Велсу или код лекара.

Колико то кошта?

Сви тестови за ТБ су БЕСПЛАТНИ у клиникама за плућне болести у Новом Јужном Велсу. Можда ћете морати да закажете посету клиници али вам није потребна Medicare картица.

ХИВ тест је БЕСПЛАТАН у клиникама за сексуално здравље у Новом Јужном Велсу, и не треба вам Medicare картица. Такође може да се уради код локалног лекара али ће вам требати Medicare картица.

ЧЕТВРТИ ДЕО: ТУБЕРКУЛОЗА И ХИВ - ЛЕЧЕЊЕ

Лечење од туберкулозе

Активна туберкулоза може да се лечи и излечи код особа које имају ХИВ. Активна туберкулоза се лечи комбинацијом антибиотика најмање шест месеци. Медицинска сестра надзире узимање лекова против туберкулозе да би се проверило да ли има било каквих нежељених реакција, и да би били сигурни да је лечење у потпуности завршено.

Скривена туберкулоза код особа које имају ХИВ се такође лечи антибиотцима шест месеци да би се спречила појава активне туберкулозе.

Лечење од ХИВ-а

Тренутно не постоји лек од ХИВ-а и сиде, међутим многи лекови су направљени да би се борило против ХИВ-а и успорило оштећење имуног система од стране вируса. Многи људи који имају ХИВ лечењем могу да остану здрави и да наставе да воде здрав, активан и квалитетан живот.

Колико кошта лечење?

Сво лечење од туберкулозе је БЕСПЛАТНО. Није потребна Medicare картица.

Лечење од ХИВ-а је на располагању свакоме ко има Medicare картицу, уз врло мали трошак.

ПЕТИ ДЕО: ДРУГЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Ако имам ХИВ или туберкулозу, да ли ће то утицати на мој имиграциони статус?

Туберкулоза:

Ако имате скривену или активну туберкулозу, то НЕЋЕ утицати на ваш имиграциони статус у Аустралији.

ХИВ:

Ако имате сталну боравишну визу, и имате ХИВ, то такође НЕЋЕ утицати на ваш имиграциони статус. Међутим, подносиоци молби за стални боравак треба да ураде здравствени преглед у који спада тест за ХИВ и рендгенски снимак плућа. Закони и прописи о стицању сталног боравишног статуса су компликовани. Дакле, потребно је да од квалификованог агента за миграцију тражите правни савет.

Поверљивост

Поверљивост значи да се било које информације о вама које има здравствена служба третирају као приватне, и не могу да се проследе другим особама без вашег одобрења. У Аустралији је противзаконито да било који здравствени радник са другима разговара о вашим личним информацијама.

Коришћење тумача

Можете да користите услуге тумача кадгод разговарате са здравственим радницима или другим службама. Као и сви други здравствени радници, тумачи МОРАЈУ поверљиво да третирају ваше личне информације.

Коришћењем тумача ви ћете моћи да:

- разумете све што вам се каже;
- будете сигурни да се разуме све што ви кажете;
- постављате питања и добијете одговоре;
- да разумете и дате пристанак на тестове и лечење.

Тумачење преко телефона (TIS) је на располагању било где у Аустралији. Назовите 131 450 (по цени локалног позива) и ступићете у везу са службом са којом желите да разговарате и са тумачем.

СЛУЖБЕ КОЈЕ МОГУ ДА ВАМ ПОМОГНУ

Клинике за плућне болести

За вама најближу клинику посетите:

www.health.nsw.gov.au/publichealth/infectious/tb/pdf/chest_clinics/pdf

Клинике за сексуално здравље

За вама најближу клинику за сексуално здравље погледајте под 'С' у телефонском именику Беле странице ИЛИ назовите Информативну службу за сексуално здравље на 1800 451 624

За више информација о ХИВ-у на вашем језику посетите:

Мултикултурну службу за ХИВ/СИДУ и Хепатитис Ц www.multiculturalhivhepc.net.au

За више информација о туберкулози на вашем језику посетите:

Мултикултурну здравствену службу за комуникације www.mhcs.nsw.gov.au

Министарство за здравство Новог Јужног Велса

www.health.nsw.gov.au/PublicHealth/Infectious/TB/index.asp